

Pestbeleid

1. Inleiding

We vinden het belangrijk dat alle kinderen zich op school goed voelen.

Toch blijkt uit onderzoek dat één op de vier kinderen uit het basisonderwijs slachtoffer is van pestgedrag.

Ook in de media hoor je regelmatig over 'pesten', maar het is echter niet nieuw. Het is ook geen verschijnsel van de laatste jaren.

Waarschijnlijk herinnert iedereen zich talrijke gevallen uit zijn eigen schooltijd waarin klasgenoten werden getreiterd en er niet bij hoorden.

Als ouder wil je echter dat je kind dit nooit overkomt. Het is evenmin een pretje als je hoort dat je kind zelf een pestkop is. En hoe je ook je best hebt gedaan, hoe pak je als ouder zulke problemen best aan?

Een kind dat gepest wordt, is meestal niet in staat om de situatie zelf te veranderen. Het durft ook niet de stap te zetten naar de volwassenen om te zeggen dat het gepest wordt. Daarom is het absoluut nodig om in te grijpen en je kind te helpen. Daar pestgedrag niet alleen schadelijk is voor de slachtoffers, maar ook voor de pesters, is het belangrijk dat ook de pesters wordt duidelijk gemaakt dat hun gedrag niet wordt getolereerd.

Ook kinderen die als 'toeschouwers' worden beschouwd lijden onder pesten. Uit angst voor de pesters gaan ze soms zelfs meedoen aan de pesterijen.

Wij dulden geen pestgedrag in onze school en vinden het belangrijk dat heel de schoolgemeenschap pesten ernstig neemt.

Met dit stappenplan hopen we dat alle partijen (school, ouders, leerlingen) weten hoe te reageren als een pestprobleem zich voordoet en hopen wij zo een aangename leer- en leefruimte te creëren.

2. Plagen, pesten en ruzie : wat is het ?

Plagen	Pesten
is onschuldig en gaat vaak samen met humor.	men wil bewust iemand kwetsen en kleineren.
is tijdelijk.	gebeurt herhaaldelijk, stopt niet meteen.
speelt zich af tussen gelijken	'de pestkop ligt altijd boven'
is te verdragen	gebeurt met het doel te kwetsen
meestal één tegen één	een groep zoekt meestal één slachtoffer

Pesten is berekend iemand pijn willen doen, iets vernielen of iemand laten merken dat hij waardeloos is. En dat gebeurt telkens opnieuw ! De pestkoppen zijn meestal dezelfde, de slachtoffers ook ...

Ruzie maken mag ... hoe raar dit ook klinkt. Het helpt kinderen om sociale vaardigheden te ontwikkelen. Hoe ga je om met agressie, hoe onderhandel je, wanneer ga je te ver ? Terwijl ze ruzie maken, zoeken ze immers hun positie in de samenleving. Kinderen worden sterker als ze zelf een goede oplossing kunnen vinden.

3. Signalen herkennen van slachtoffers en pesters

Mogelijke signalen van slachtoffers

- ze lijken niet echt vrienden te hebben
- ze worden vaak als laatste gekozen
- ze geven een onzekere indruk
- ze zien er ongelukkig uit
- ze worden vaak uitgelachen
- hun bezittingen worden beschadigd
- ze komen niet graag naar school
- ze vertonen thuis een gewijzigd gedrag

Mogelijke signalen van pestkoppen

- ze proberen te overheersen in allerlei situaties
- ze zijn vaak tegendraads
- ze aanvaarden geen tegenwerking
- ze doen heimelijk
- ze spotten, lachen iemand uit
- ze intimideren
- ze maken dingen stuk
- ze roddelen
- ze sluiten iemand uit

4. Adviezen naar ouders

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Toch moet iedere partij waken over haar eigen grenzen. Het kan nooit de bedoeling zijn dat ouders op school (en ook niet aan de poort of op de weg naar school of thuis) eigenhandig het probleem willen oplossen.

- advies 1
Indien je erachter komt dat je kind zijn probleem niet durft melden op school, probeer je kind dan toch te stimuleren om naar een leerkracht toe te stappen.
- advies 2
Als dit niet lukt, neemt je best zelf contact op met de school. Je kan als ouder steeds terecht bij de klasleerkracht, directie of zorgleerkracht.
- advies 3
Blijf thuis tijd maken om met je kinderen over het probleem te praten en laat hen duidelijk aanvoelen dat je achter de aanpak van de school staat. Geloof samen dat er een eind aan het pesten zal komen.
- advies 4
Tracht door gerichte vragen te stellen de situatie zo goed mogelijk in te schatten. Er zijn steeds verschillende partijen met elk hun eigen verhaal.
- advies 5
Geef als ouders zelf het goede voorbeeld. Praat erover en stimuleer je kind om voor zichzelf en anderen op te komen, op een positieve manier.
- advies 6
Bespreek ook de gevolgen van pestgedrag en laat duidelijk je afkeuring blijken. Reageer positief op elke gedragsverbetering, hoe miniem ook.

5. Aanpak in onze school

Stap 1 : algemene aanpak

- In het begin van het schooljaar maakt elke leerkracht met de leerlingen klas- en schoolafspraken. Een belangrijke afspraak is dat onze school een plaats is waar iedereen erbij hoort en waar pestgedrag niet thuishoort. Dit gebeuren wordt afgerond met een moment waarbij de leerlingen een pestcontract ondertekenen.

REGELS DIE GELDEN IN ALLE KLASSEN:

1. Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
4. Als je kwaad bent zeg je tegen de ander wat je niet leuk vindt zonder te slaan, schoppen of schelden.
5. Niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest. <i>Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten !</i>
7. Word je gepest praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
8. We laten andere kinderen zoveel mogelijk meespelen.
9. Niet aan spullen van een ander zitten
10. Luisteren naar elkaar.
11. We lachten niemand uit of roddelen niet.
12. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.
13. Doe een ander geen pijn, ook niet voor de grap.
14. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.
15. De afspraken proberen we niet alleen op school, maar ook onderweg, thuis en bij anderen na te komen.

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal. Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen.

- Er wordt duidelijk gemaakt dat leerlingen altijd bij de leerkracht terecht kunnen met hun problemen. **Melden is niet hetzelfde als klikken.** Alle leerlingen zijn eigenlijk verantwoordelijk om een pestprobleem aan te kaarten. Kinderen die dit liever anoniem doen, steken onopgemerkt een briefje in het nestkastje in de toeka-boom die op de speelplaats aanwezig is.
- Toeka, de mascotte sociale vaardigheden, zet de leerlingen aan tot een goede sociale omgang.
- Tijdens de pauze voorziet de school tal van activiteiten waarin leerlingen zich op een creatieve, sportieve manier kunnen ontspannen (voetbal, leeskoffers, spelletjes, koortje ...)
- In de loop van het schooljaar worden er verschillende klas- en schoolactiviteiten georganiseerd waarbij veel aandacht gaat naar een goede groepssfeer. We denken hierbij aan daguitstappen, sportdagen, bos- en zeeklassen, klasfeestjes,...
- We bieden ook jaarlijks een pestproject waarin allerlei activiteiten per graad worden aangeboden. (film, tentoonstelling, werken met boeken, beeldend, ...)
- Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Lichamelijk geweld wordt niet getolereerd. Leerlingen krijgen een time-out wanneer ze met opzet iemand bezeren.

Stap 2 : afspraken bij kleine ruzies

Wanneer leerlingen ruzie maken over kleinigheden moeten zij aan elkaar kunnen duidelijk maken dat er een einde aan moet komen.

Op onze school hanteren we de STOP-methode, een veelgebruikte methode om kinderen te leren hoe met elkaar om te gaan. Het betekent eigenlijk niet meer dan dat een kind dat vindt dat een ander kind hem pest letterlijk STOP zegt; aangeeft aan het andere kind dat hij of zij te ver gaat. Als het andere kind daar niet op reageert en “door de stop gaat” dan wordt het probleem gemeld bij de leerkracht. Vervolgens verwijst deze de twee kinderen naar een rustiger plek om samen te proberen het probleem uit te praten. Als dit lukt wordt het probleem “afgemeld bij de leerkracht”; lukt het niet, dan wordt de leerkracht erbij gevraagd.

Dit STOP – stappenplan is:

1. Stop, hou daarmee op, dit vind ik niet leuk.
2. Heb je me niet gehoord? Hou daarmee op.
3. Als je nu niet ophoudt, ga ik naar de leerkracht. (= klikken)
4. Je gaat naar de leerkracht die toezicht houdt.

Stap 3 : afspraken bij kleine aanhoudende ruzies/pestsituaties

- Wanneer deze kleine ruzies herhaaldelijk voorvallen, wordt dit aan een leerkracht of een vertrouwenspersoon gemeld.
- De leerkracht zal gedurende een bepaalde periode de situatie observeren. Deze leerkracht voorziet een gesprek waarin de twee betrokken partijen gedurende vijf minuten (onder 4 ogen) gaan zoeken naar een mogelijke oplossing voor hun probleem.
- De twee betrokken partijen proberen hun oplossing toe te passen.
- Na een afgesproken periode volgt er een nagesprek.

Stap 4 : afspraken bij hardnekkige peestsituaties

Bij hardnekkige peestsituatie starten er gesprekken tussen klasleerkracht / vertrouwenspersoon en alle betrokken partijen. Hiervoor gebruikt de school het stappenplan van de no-blame aanpak. De ouders krijgen hierover feedback.

No-Blame aanpak

De no-blame aanpak is een niet bestraffende en probleemoplossende methode om pestgedrag aan te pakken.

De verantwoordelijkheid voor het pestprobleem wordt bij de groep gelegd. De pester(s), de meelopers en een aantal neutrale medeleerlingen worden samengebracht en gaan op zoek naar mogelijke oplossingen.

Deze aanpak heeft niet tot doel de feiten in vraag te stellen; evenmin wordt de pester beschuldigd of gestraft. De groep krijgt de verantwoordelijkheid een aantal voorstellen te doen om het negatieve gevoel bij het slachtoffer weg te nemen of te verminderen. Op die manier wil men de empathie van de pester en de medeleerlingen aanwakkeren.

De methode bestaat uit 7 stappen:

- Stap één: gesprek met het slachtoffer
- Stap twee: gesprek met de ouders
- Stap drie: het probleem duidelijk maken
- Stap vier: de verantwoordelijkheid verdelen
- Stap vijf: de ouders naar ideeën vragen
- Stap zes: de verantwoordelijkheid op de ouders overdragen
- Stap zeven: evaluatie

In deze fase wordt de directie op de hoogte gebracht. Directie of leerkracht brengen ouders op de hoogte van het probleem.

Stap 5 : inschakelen van externen

Indien het pesten blijft voortduren, wordt het CLB, als deskundige, ingeschakeld voor verder onderzoek. Sociale vaardigheidstraining kan aanbevolen worden! Soms hebben zowel pester als gepeste professionele hulp nodig. Het clb overlegt met de ouders welke hulp nodig is.

Stap 6 : afspraken bij niet-opgeloste peestsituaties

Bij niet- opgeloste peestsituaties neemt de leerkracht duidelijk stelling en wordt de pester gestraft.

In deze fase worden alle leerkrachten en andere betrokkenen op de hoogte gebracht van deze “straf”.

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

“ Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Directie, leerkrachten, CLB en ouders uit de schoolraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTBELEID.

Mogen wij vragen dat **iedereen zijn steentje bijdraagt om van onze school een ‘**pestvrije school**’ te maken.**

Schooljaar 2008 – 2009